

Sag. Vilde de Herrer ikke tage Hensyn til Ministrenes Paaberaabelse af Sagkyndiges Anskuelse, uagtet de maatte finde, at det vilde være til Sagerens Gavn at tage et saadant Hensyn, saa staaer det Dem frit for. Men ligeoverfor den Ret, De have til ikke at tage Hensyn til, hvad Ministrene saaledes fremsatte, staaer Ministeriets Ret til at tage hvad Hensyn, det vil, til hvad der fremsættes fra de Herrer's Side.

Udsættelse: Det er ganske vist, at denne Maade at gaae frem paa kun vil føre til, at Sagerne gaae meget lidt frem. Men jeg spørger, hvor kommer Exemplet fra? Den ærede Minister har, som det forekommer mig, paa en temmelig let henkastet Maade affærdiget min Sagkundskab om dette Punkt; men den staaer fast, og dersom han vil anstille en Underfølgelse, og jeg, Notabene, maa være med, naar Protocollen bliver optagen, skal jeg bevise hvert Ord, jeg har sagt. Jeg maa forresten gjøre den Bemærkning, at det tidt har hændt mig i mit Liv, at min Sagkundskab først 4—5 Aar efter er bleven anerkjendt, og dette har i mange ikke uvigtige Retninger — tør jeg nok sige og Mange vilde vist vidne med mig — været til ikke ringe Skade. Det er et stort Spørgsmaal, om vi, dersom man havde mere lige afvejet de forskjellige Sagkundskaber, havde faaet Aaret 1848, som vi fik det. Det er meget alvorlige Materier, som man ikke skal kaste bort paa den Maade, man har gjort. Den ærede Minister har ytret, at jeg havde tillagt Rogen Motiver, idet jeg havde omtalt Skovridereembedets Ophævelse paa Fredesriktsværk. Nei! Jeg har ikke tillagt Rogen Motiver, men jeg har tillagt Folk „Drifter“; og jeg paastaar, at det er en almindelig Drift i vort hele Forvaltningsvæsen at opretholde Embeder og Levebrød. Denne Drift er uimodstaellig; jeg bebrejder Ingen den, men jeg arbejder paa, at den efterhaanden engang kommer til at høre op. Den er en indre Følelse, en medfødt Natur, den er ligesom en nedarvet Ret fra den Embedsvalde, der har hersket her i Landet, og hermed staaer det i Forbindelse, at man gjør Fordring paa en betalt, privilegeret Sagkundskab, som er bedre end den ubetalte Sagkundskab. Dette er

ikke Ret, og det er ganske vist, at det ikke fører Forhandlingerne videre frem. Vi have givet saa store Beviser paa den velvillige Imødekommen, hvormed vi søge at arbejde Sagerne frem, selv under de vanskeligste Omstændigheder, at jeg mindst fra Finantsministeren skulde have ventet en Bebrejdelse i modsat Retning. Finantsministeren kan ikke klage over vor Utilbøielighed til at komme Regjeringen imøde; men vi kunne maaskee ved mange Leiligheder klage over, at der vises os Overmod til Tak. For at komme tilbage til den simple Forhandling af Sagen selv, lad os da tælle op, hvilke Giendomme vi besad, da Forvaltningen betraadte den Bei, vi nu ere staaede ind paa, og som der var Spørgsmaal om at skulle afhændes, fordi de Indtægter, de bragte Staten, vare ringe i Forhold til de betydelige Omkostninger, de medførte. Lad os tælle det op, og vi skulle da lægge Mærke til, at, om vi end tænke os den Domainebestyrelse fraregnet, som vilde være tilstrækkelig til at bestyre engang saa mange Domainer, som vi beholde tilbage, falder der dog paa Domainerne ikke mindre end 2—3 pCt, som kunde spares. Naar vi tælle op de Besiddelser, vi dengang havde, og spørge, hvormange der ere solgte og hvormange der ere tilbage, da vilde vi lægge Mærke til, at de, som ere solgte, ere et meget svagt Antal i Forhold til dem, der ere tilbage. Vi have her iaften hørt, at der er Aulsgaarde, som ikke kunne blive solgte for Jagtrettens Skyld, medens Jagtretten er afhændet rundt omkring disse Gaarde. Jeg vil ikke forfølge denne Anskuelse, men i og for sig indeholder den et Bevis for, at der er andre Grunde end de, som ligge i Sagens simple Natur, der have været til Hinder for at betræde denne Bei. Jeg troer, at vi med fuldkommen god Grund have kunnet fremsføre de meget maadeholdne Bemærkninger, som vi have fremsført om denne Sags langsomme Udvikling, og naar vi undersøge, hvorledes dens Bevægelse har været, saa skulle vi see, at den har maattet for den ydre Verden, altsom vi ere komne længere bort fra den første Beslutning i saa Henseende, synes at være mere og mere slæbende Aar for Aar. Nu synes der atter at være kommet et Liv frem deri, og det er mig meget kjært, og det have vi ogsaa er-